

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	9
Κεφάλαιο Πρώτο	
Εισαγωγή: Μεταβυζαντινές μεταφράσεις έργων λατινικής ιστοριογραφίας.....	11
Κεφάλαιο Δεύτερο	
Η μετάφραση της <i>Επιτομής των Φιλιππικών</i> του Τρόγου από τον Δανιήλ Φιλιππίδη.....	27
Α. Λατινικό πρότυπο (έκδοση Τρόγου) που χρησιμοποίησε ο Φιλιππίδης	44
Β. Μεταφραστικές τεχνικές	50
Γ. Υποσέλιδα σημειώματα.....	154
Κεφάλαιο Τρίτο	
Η μετάφραση της <i>Επιτομής των Ρωμαϊκών του Φλώρου</i> από τον Δανιήλ Φιλιππίδη.....	191
Α. Λατινικό πρότυπο (έκδοση Φλώρου) που χρησιμοποίησε ο Φιλιππίδης	216
Β. Μεταφραστικές τεχνικές	222
Γ. Υποσέλιδα σημειώματα.....	250
Κεφάλαιο Τέταρτο	
Συμπεράσματα	293
Βιβλιογραφία.....	299

Πρόλογος

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τη σχέση μεταξύ λατινικής ιστοριογραφίας και Νεοελληνικού Διαφωτισμού συνδέοντας έτσι δύο φαινομενικά διαφορετικούς τομείς της φιλολογίας, αυτούς της λατινικής και της νεοελληνικής φιλολογίας. Αποτελεί την πρώτη μονογραφία στην οποία αναλύεται η πρόσληψη δύο έργων της λατινικής ιστοριογραφίας, της *Επιτομής των Φιλιππικών* του Πομπηίου Τρόγου και της *Επιτομής των Ρωμαϊκών* του Φλώρου, από έναν διαπρεπή διαφωτιστή και διδάσκαλο του Γένους, Δανιήλ Φιλιππίδη. Αποτελεί αναθεωρημένη μορφή της (βαθμολογημένης με Άριστα) διδακτορικής μου διατριβής, με τίτλο: *Η λατινομάθεια του Δημητρίου-Δανιήλ Φιλιππίδη (†1832): οι μεταφράσεις του Τρόγου και του Φλώρου*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2010.

Στο πρώτο κεφάλαιο – εν είδει εισαγωγής – παρουσιάζονται οι μεταβυζαντινές (1686-1818) μεταφράσεις λατινικών ιστορικών έργων. Παρουσιάζονται οι τίτλοι και τα περιεχόμενα των έργων και αναλύονται οι λόγοι που έκαναν τους Έλληνες λογίους να ασχοληθούν συγκεκριμένα με μεταφράσεις έργων λατινικής ιστοριογραφίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο μελετάται η μετάφραση της *Επιτομής των Φιλιππικών* του Πομπηίου Τρόγου από τον Δανιήλ Φιλιππίδη. Πιο συγκεκριμένα εξετάζονται η έκδοση του λατινικού πρωτοτύπου που ακολούθησε ο μεταφραστής, οι μεταφραστικές τεχνικές και τα υποσελίδια σχόλια του βιβλίου, τα οποία σχετίζονται με τη λατινομάθειά του.

Στο τρίτο κεφάλαιο η εξέταση τη μετάφρασης της *Επιτομής των Ρωμαϊκών* του Φλώρου ακολουθεί την ίδια δομή: ανάλυση της έκδοσης του πρωτοτύπου, εξέταση των μεταφραστικών τεχνικών και των υποσελίδιων σχολίων που σχετίζονται με τη λατινική γλώσσα και λογοτεχνία αλλά και τον ρωμαϊκό πολιτισμό γενικότερα.

Τέλος στο σύντομο επιλογικό τέταρτο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα της έρευνας.

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμότερες ευχαριστίες μου στον Ομότιμο Καθηγητή της Μεταγενέστερης Λατινικής Φιλολογίας, κ. Δημήτριο Νικήτα, επιβλέποντα της διδακτορικής μου διατριβής, για την πολύτιμη βοήθειά του και τις ουσιαστικότερες παρατηρήσεις, διορθώσεις και επισημάνσεις του. Θα ήθελα να τον ευχαριστήσω και για τον λόγο ότι μου αποκάλυψε έναν ανεξερεύνητο χώρο, αυτόν της μεταβυζαντινής *Latinitas*. Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου τη σύζυγό μου, Σαπφώ, και την κόρη μου, Ελένη, για την αμέριστη συμπαράσταση και πάνω απ' όλα για την αγάπη τους.

Βασίλειος Παππάς